

RAPORT ASUPRA ACTIVITĂȚII COMISIEI PENTRU OCROTIREA MONUMENTELOR NATURII ÎN ANUL 2013

1. Resurse umane și financiare

Funcționarea operativă a CMN a fost asigurată în continuare de personalul salariat, respectiv președinte Dan Munteanu, secretar științific Simona Mihailescu, biolog Eliana Seviianu.

La referatul depus la conducerea Academiei Române la finele anului 2012 și după intervenția verbală la același nivel prin care solicitam finanțarea parțială a CMN, am primit răspunsul impus biroului prezidiului de către secretarul general al AR, care prin adresa nr. 106/14.02.2013 ne comunica faptul că în continuare Comisia se va finanța exclusiv din venituri proprii (aceasta reprezenta implicit refuzul Academiei Române de a susține financiar CMN, în pofida faptului că Academia dispune de importante venituri proprii/extrabugetare, obținute prin arendarea sau exploatarea fondului funciar și forestier aflat în proprietatea sa). Mai mult decât atât, secretarul general ne sugera ca CMN să perceapă taxe și de la autoritățile de stat, de la unități de învățământ, de la institute de cercetare, sau chiar să solicite finanțare din partea RNP – Romsilva. Lăsând deoparte faptul că o asemenea solicitare ar fi jenantă (pentru Academie), am solicitat conducerii Academiei să stabilească un cadru concret și legal de aplicare a unui asemenea sistem de taxare, dar până la sfârșitul anului nu am primit nici un răspuns lămuritor pe acest subiect.

Încasările anului 2013 au totalizat 65.400 lei, achitați de societăți comerciale sau persoane fizice autorizate care au avut nevoie de avizul Academiei Române /CMN pentru derularea activităților lor.

Această sumă nu a fost suficientă pentru a acoperi cheltuielile Comisiei pe anul 2013 (salarii, deplasări, cheltuieli de birou), motiv pentru care, după consultări amiabile cu serviciul Resurse umane din cadrul Academiei, raportate la prevederile Codului Muncii, cei trei salariați au propus Președintelui Academiei să fie de acord cu intrarea lor în concediu fără salariu în intervalul 18 nov. 2013 – 17 februarie 2014 (contându-se pe faptul că după această ultimă dată vor urma încasări aferente solicitărilor adresate Comisiei odată cu începerea anului 2014). „Solicitarea” a fost aprobată. Cu toate acestea, ne-am continuat activitatea curentă și pe parcursul acestor trei luni, în regim de voluntariat.

În contextul acestei penurii financiare și din cauză că vechiul aparat de telefon–fax din biroul de la Cluj al președintelui s-a defectat, am cumpărat un aparat similar din bani proprii; din aceeași „sursă” am achiziționat diferite obiecte de birou: hârtie, toner, plicuri, timbre etc.

Activitate

a) *Avizare de noi arii naturale protejate*

- Parcul natural Văcărești (24.05.2013). Președintele CMN s-a deplasat anterior (în 4.04.2013) la perimetrul respectiv, din apropierea locului unde s-a aflat mănăstirea Văcărești, pentru a vedea personal aspectul acestei arii și a se convinge de valorile

naturale existente aici. Decizia de avizare a proiectului a fost luată în ședința CMN din data mai sus indicată.

Ulterior, în luna noiembrie 2013, unul dintre proprietarii de teren din zona Văcărești a dat în judecată Academia Română (prin Curtea de Apel București, Dosar nr. 2728/2/2013), solicitându-i să retragă avizul acordat pentru înființarea rezervației și să solicite proponentului (asociația „Salvați Dunărea și Delta”) refacerea documentației, pe care o considera nerelevantă (plus alte obiecțiuni, de mai mică însemnătate). După ce Academia și-a declinat competența, arătând că avizul a fost acordat nu de Academia ca atare, ci de Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii, reclamantul a direcționat acțiunea sa în instanță împotriva CMN și a președintelui ei. În decembrie 2014 acțiunea se afla pe rol. Subliniem că în această speță am avut sprijinul competent al Serviciului juridic al Academiei Române, care a redactat toate întâmpinările noastre.

Pe de altă parte a trebuit să răspundem la cele 5 scrisori-petiții (care invocau detaliat diverse legi și acte normative) trimise pe parcursul anului președintelui Academiei și președintelui CMN de către un alt „reprezentant” al unui grup de proprietari de terenuri din aceeași zonă Văcărești.

b) Diminuare a suprafeței unei arii protejate

Parcul național Buila-Vânturarița. S-a propus excluderea din parc a 17,6 ha, ocupate de o veche carieră de calcar, după un lung șir de dispute litigioase între societatea comercială care exploatează cariera și Administrația parcului, respectiv RNP Romsilva. Am considerat că includerea inițială în perimetrul parcului, în momentul delimitării sale, a unei cariere existente în momentul respectiv, a fost o greșeală, datorată unei deficiențe de documentare în teren.

c/ Modificarea perimetrului unei rezervații. Rezervația Beidaud (jud. Tulcea), 29.04.2013. Eliminarea unor suprafețe lipsite de valori naturale și includerea altora de interes conservativ, suprafața rezervației rămânând în final neschimbată (pe baza unei documentații științifice și cu acordul consiliului local).

d/ Avizarea unor modificări ale componenței unor consilii științifice de parcuri:

P.N. Munții Rodnei; Semenice-Cheile Carașului; Defileul Jiului; Balta Mică a Brăilei; Comana; Rezervația Biosferei Delta Dunării.

Menționăm că în primul caz, asupra administrației parcului s-a exercitat o puternică presiune din partea autorităților locale (CJ), pentru includerea în CȘ a unor persoane evident interesate de derularea unor activități economice. CMN a contracarat această intenție, neaprobând persoanele în chestiune, care de altfel nu satisfăceau condițiile prevăzute în art. 2 al regulamentului-cadru de organizare și funcționare a consiliilor științifice ale parcurilor.

d/ Avizarea unor derogări de la regimul de protecție al unor specii animale (la solicitarea Ministerului Mediului, urmare a unor solicitări venite de la autorități locale, instituții, ONG-uri etc.)

- Cioara de semănătură (combaterea speciei în municipiul Satu Mare, ca urmare a deranjului produs locuitorilor)

- Capturare de exemplare din speciile *Scardinius racovitzai* și *Melanopsis parreysi* din rezervația Pârâul și Lacul Pețea, în vederea reproducerii ex-situ a acestor elemente endemice periclitate ca urmare a diminuării drastice a debitului apelor termale care alimentează rezervația (consecință a captărilor ilegale de ape subterane).
- Capturarea a două exemplare de râs din P.N. Munții Rodnei, în vederea plasării de colare cu transmițători pentru urmărirea deplasărilor animalelor (aviz eliberat condiționat de tipul de capcană care ar urma să fie folosită, capcana tip pedală fiind exclusă)
- Castor – 40 exemplare de capturat pe Olt și Mureș, în vederea relocării lor și implicit a extinderii ariei de răspândire speciei.
- Nurcă – capturarea a maximum 55 exemplare din Deltă și de pe valea Mureșului superior, în vederea cercetării parametrilor individuali morfologici și genetici și a marcării unor exemplare.
- Urs, lup, pisică sălbatică - cote de intervenție, 2013/2014 – exemplare de extras prin vânare în situații și condiții speciale conform regulamentului emis de Ministerul Mediului în acest sens).

e/ Respingere derogări

- Popândău – relocare de popândăi în perimetrul județului Arad; motivul respingerii – s-a primit informația că acțiunea a început înainte de a se obține avizele necesare („beneficiar” și executant – Grupul Milvus, Tg. Mureș).

f/ Alte relații/colaborări cu Ministerul Mediului și RNP- ROMSILVA

- Discuții (consultare) la nivel de secretar de stat pe tema propusei rezervației Văcărești (21.05.2013).
- Desemnarea reprezentanților CMN în comisiile de atribuire în administrare, respectiv în custodie, a ariilor naturale protejate, instituite pe lângă Minister; de asemenea, în comisiile de contestații (12.09.2013).
- Depunerea unui memoriu în vederea protejării păsărilor insectivore și a păsărilor de vânat prin control exercitat asupra nivelului populațiilor de cioară grivă și coțofană (5.06.2013). A rămas fără răspuns.
- Participare la o întrunire de lucru pe tema populațiilor de urs din Carpați (nivelul actual al efectivelor, impact urs–om, prolificitate, deviații comportamentale, măsuri necesare).
- Intervenție (trimisă din partea Președintelui Academiei) pentru anularea modificării aliniatului 10 din art. 28 al OUG nr. 57/2007 referitoare la avizul administrațiilor și consiliilor științifice ale parcurilor naționale și parcurilor naturale pentru realizarea unor activități sau investiții care ar putea cauza prejudicii mediului (13.09.2013) – se preconiza ca acesta să nu mai fie obligatoriu, ci facultativ.
- Adresă pe tema inconsistenței și erorilor grave existente în conținutul fișelor standard ale unor situri Natura 2000 (pornită de la două cazuri concrete: Dealul Tohani (jud. Prahova) și Sărăturile de la Ocna Veche – Turda (jud. Cluj); anexe: referate de specialitate). S-a atras atenția Ministerului Mediului asupra gravității unor asemenea situații, de regăsit la multe fișe standard de SCI-uri, mai ales în contextul în care urmează ca o parte dintre

- acestea să devină SAC (= special area for conservation), în baza aceleași Directive Habitate (8.07.2013).
- Participarea activă a președintelui CMN la *Ziua europeană a parcurilor*, organizată de RNP–Romsilva în ziua de 27 mai 2013, într-un sediu al Muzeului Țăranului Român (București).
 - Participarea membrilor CMN și a unor delegați din partea CMN (desemnați în baza unor relații de colegialitate) la ședințele de lucru ale Consiliilor științifice de parcuri din care fac parte (activitate benevolă, nerumunerată).
- g/ Avizarea efectuării unor cercetări științifice în arii protejate sau asupra unor grupuri de specii* În: P.N. Retezat (3), Munții Făgăraș (1), P.N. Apuseni (2), R.B. Delta Dunării – Histria (1), Pădurea Zăval (1), Poiana Stampei (1), situri Natura 2000 (8 cazuri).
- h/ Avizarea solicitărilor de „recoltare” de resurse naturale: plante medicinale, fructe din flora spontană, ciuperci, stuț, melci, midii, lipitori, broaște.*
S-au acordat asemenea avize pentru aproximativ 150 de firme (S.C.), precum și pentru persoane private. Pentru solicitările de cantități mici, pentru comercializare pe piețele orașelor de către particulari, nu am perceput nici o taxă. Menționăm că au fost destule cazuri în care am redus cantitățile „alocate” de instituțiile care au elaborat studiile de evaluare a resurselor, sau chiar am eliminat de pe liste anumite specii (complet, sau doar din anumite zone).
- i/ Avizare de import* pentru plante ornamentale (2 cazuri).
- j/ Aviz pentru export* de lipitori (crescute în condiții de laborator, în județul Bacău).
- k/ Autorizații de intrare în Rezervația științifică Gemenele, P.N. Retezat, în scop turistic* (= 24).
- l/ Aprobări sau respingeri ale solicitărilor de construcții în anumite arii naturale protejate* Lacul Agiea (respingerea proiectului de betonare a țărmurilor lacului, care încă figurează ca rezervație); Munții Trascău (bază turistică); Baia de Fier (centru local de agrement).
- m/ S-a purtat corespondență sau s-a discutat telefonic cu diferite autorități (consilii județene, consilii locale, garda de mediu, agenții de protecția mediului) sau persoane particulare pe diferite probleme locale vizând situația unor specii sau ecosisteme.*
- n/ S-a ținut legătura și s-a conclucrat cu președinții subcomisiilor regionale.*

Alte activități

- Discuție (30.09.2013) cu o delegație a WWF România cu privire la programul acesteia „Rewilding Europe – Rewilding Romania” – respectiv cu planurile de introducere a castorului în Deltă și de colonizare a zimbrului în alte puncte din Carpați decât cele în care există în prezent. Ne-am exprimat dezacordul față de planul „castori în Deltă”, care de altfel a fost respins și de Administrația RBDD, în baza referatului negativ întocmit de Institutul de Cercetare-Dezvoltare Delta Dunării – Tulcea.

- Mai menționăm că ni s-a semnalat dreptul de proprietate al Academiei Române asupra a două păduri din județul Vrancea, în suprafață de 97, respectiv de 403 ha, fapt pe care l-am transmis Direcției Patrimoniu, cu toate detaliile de care am dispus; nu cunoaștem rezultatele unor eventuale demersuri ale respectivei direcții pe acest subiect.

PREȘEDINTE,

Dr. Dan Munteanu

SECRETAR ȘTIINȚIFIC,

Dr. Simona Mihăilescu